

آیا تمامی روایات کتاب کافی ، صحیح السند هستند ؟

توضیح سؤال :

با سلام بنده جدیداً کتابی با عنوان غلو را مطالعه کردم که نوشته مردی به اصطلاح روحانی با نام صالحی نجف آبادی است و او در این کتاب بعضی احادیث کافی را ضعیف و حتی نادرست می داند و مرحوم کلینی را به اشتباه در مورد این احادیث متهم می کند و همچنین در مورد مطالبی که می گویند کتاب کافی به امضای امام عصر (ع) رسیده را هم ایشان تکذیب و دروغ می دانند . خواهش کامل و سریع و با ذکر منابع توضیح دهید . یا علی

پاسخ :

مرحوم شیخ کلینی ؛ اقدم ، اوثق و بالاترین از ائمه حدیث و اعظم المحدثین تاریخ شیعه است .
نجاشی در شأن او می گوید :

شیخ أصمابنا فی وقته بالری ووجههم ، وكان أوثق الناس فی الحديث ، وأثبتهم .

رجال النجاشی ، النجاشی ، ص 377 .

شیخ طوسی هم در یک کتابش تعبیرش از کلینی این است که :

جلیل القدر عالم بالافبار .

رجال الطوسی ، الشیخ الطوسی ، ص 439 .

در کتاب دیگرش تعبیرش این است که :

ثقة ، عارف بالافبار .

الفهرست ، الشیخ الطوسی ، ص 210 .

و اما کتاب کافی ، بالاترین در نزد تمامی علمای شیعه ، متقن ترین کتاب حدیثی تاریخ شیعه است .

مرحوم سید ابن طاووس تصریح می کند :

شیخ مفید با آن عظمت و مقام و با آن قرب و منزلت ، تعبیرش در مورد کتاب کافی این است که این کتاب ، از

برترین کتاب های شیعه است که بیشترین فایده را می توان از آن برد .

الكافی ، وهو من أجل كتب الشيعة وأكثرها فائدة " .

(تصحیح اعتقادات الإمامیه ، الشیخ المفید ، ص 70) .

شهید اول که رکن ارکان فقه است ، عبارتش این است که در مذهب شیعه کتابی به مانند کافی نوشته نشده است .

ویقول عنه الشهيد كما في إجازته لابن الفازن : كتاب الكافي في الحديث الذي لم يعمل مثله .

(شرح اللمعة ، الشهيد الثاني ، ج 1 ، ص 48) .

محقق علی بن عبد العالی محقق ثانی ، باز همین تعبیر را در باره کتاب کافی دارد .

وقال المحقق علی بن عبد العالی الکرکی فی إجازته للقاضی صفی الدین عیسی : " الكتاب الكبير في الحديث ، المسمى

بالکافی ، الذي لم يعمل مثله . . . وقد جمع هذا الكتاب من الأماديت الشرعية ، والأسرار الدينية ، مالا يوجد في غيره " .

(الکافی ، الشيخ کلینی ، ج 1 ، ص المقدمة 27) .

اما با همه این توضیحات ، هیچ یک از علمای شیعه تا کنون ادعا نکرده اند که تمام روایات کافی ، صحیح السند و قطعاً صادر از معصوم است ؛ زیرا هر چند مرحوم کلینی مقام ارجمندی داشته و برترین محدث تاریخ شیعه است ؛ اما معصوم از خطا و اشتباه نبوده است . و نداشتن این ویژگی باعث شده است که برخی از روایات معدود و انگشت شمار آن کتاب شریف از نظر سندی تمام نباشد . و این امری است طبیعی و مطابق با عقل و برهان .

و خود مرحوم شیخ کلینی هم مدعی نیست که تمامی روایاتی که در کافی جمع کرده است ، صحیح است .

اما این که این کتاب را امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دیده و تأیید کرده باشد ؛ چنانچه مشهور شده است که امام زمان علیه السلام در باره کتاب کافی فرموده باشند :

الکافی کاف لشیعتنا

هیچ سند و مدرک معتبری ندارد .

مرحوم میرزای نوری رضوان الله تعالی علیه در این باره می فرماید :

وانه قال عنه : (ان هذا کاف لشیعتنا) فبین انه لا أصل له ولا أثر فی مؤلفات أصمابنا ، ولم تأت به رواية قط لا صمیمة ولا ضعیفة .

خاتمة المستدرک - المیرزا النوری - ج 1 - ص مقدمة التحقيق 39

این گفته اند که امام فرموده باشد : « ان هذا کاف لشیعتنا » اصل و اساسی ندارد و اثری از این روایت در کتاب های

علمای شیعه دیده نمی شود . و نیز هیچ روایتی ، نه صمیم و نه ضعیف در این باره وارد نشده است ...

واضح است که اگر چنین روایتی از امام زمان صادر شده بود ، بعد از آن دیگر علمای شیعه حق نوشتن کتاب را نداشتند ؛ چون این جمله

، تمامی کتاب های بعد را باطل اعلام می کند ؛ از این رو وقتی علمای سلف ؛ مثل شیخ صدوق که تقریباً همزمان با کلینی بوده و نیز

شیخ مفید ، شیخ طوسی و ... به این نقل اعتماد نکرده و کتاب های فراوانی نوشته اند ، ما چگونه می توانیم به این جمله اعتماد کنیم .

بقیه علمای شیعه نیز از این مطلب به صورت مفصل جواب داده اند که فکر می کنم همین اندازه کافی باشد .